

Kort nadat de vzw Boeren op een Kruispunt in 2007 haar activiteiten startte zoals we die vandaag nog steeds kennen werd snel duidelijk dat er vanuit hun werking ook aandacht moest besteed worden aan het psychisch welzijn binnen de land- en tuinbouwgezinnen. Vaak kwamen en komen de adviseurs op boerenerven waar de financiële situatie niet rooskleurig is. Even vaak kunnen ze heel snel de vinger op de wonde leggen op technisch en financieel vlak en uitwegen aanbieden. Een ander verhaal werd en wordt het wanneer duidelijk is dat de problemen op technisch en financieel vlak ook zorgen voor psychische problemen. Heel dikwijls komen op die begeleide bedrijven (150 nieuwe aanmeldingen/jaar) na verloop van tijd letterlijk kopzorgen naar boven door stress, door de ongerustheid over de toekomst van het bedrijf, van zichzelf en van de kinderen. Dan pas komt ook aan het licht hoe diep sommige collega's echt zitten en dan wordt elke keer weer duidelijk dat er dringend nood is aan een goede opvang en aan begeleiding op weg naar psychisch herstel, op maat van de betrokkenen in kwestie.

Land- en tuinbouwers zijn door hun werk en vaak beperkte maatschappelijke en sociale beleving een heel specifieke bevolkingsgroep. Deels door een éénpersoons werkomgeving op veel bedrijven, deels door de zwakke positie in de markt, deels door ons eerder gesloten karakter en de "doe maar voort"-mentaliteit die er bij velen leeft.

Het is dan ook goed dat het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO), afdeling Mens en Maatschappij, zich boog over wat men vandaag het welbevinden in land- en tuinbouw noemt.

De meest gekende veroorzakers van stress zoals overregulering, prestatiedruk, zwakke onderhandelingspositie en het niet honoreren van het werk door te lage prijzen zijn de meest opgesomde, zoals ook bleek uit de studie van het ILVO. Maar soms ligt een overschatting van de mogelijkheden op het bedrijf of het gebrek aan toereikende boekhoudkundige kennis en het niet "neen" kunnen zeggen tegen opdringerige erfbetreders mee aan de basis van de psychische problemen. Het is echt wel belangrijk dat landbouwers een goede zelfkennis hebben, een goed inzicht hebben in hun eigen bedrijfsvoering en dat ze leren om kritisch naar hun eigen cijfers te kijken en op basis daarvan beslissingen nemen. Vaak zien we dat landbouwers zich al te veel laten leiden of zelfs misleiden door mooie verhalen van anderen. Het is belangrijk dat de landbouwers ook boekhoudkundig voldoende sterk staan en zelf de cijfers kunnen inschatten en slechte scenario's kunnen doorrekenen. Opleidingen en vormingen van de landbouwers zijn hier belangrijk, zowel in het middelbaar, het hoger landbouwonderwijs als in naschools onderwijs. Wanneer dan toch de stap gezet wordt om hulp te vragen bij Boeren op een Kruispunt of via andere organisaties die rond geestelijke gezondheidszorg werken, dan merken we toch vaak dat de mensen bij die laatste onvoldoende kennis hebben over hoe een landbouwbedrijf functioneert en de band tussen werk en privé wel heel sterk is, 24 uur op 24, 7 dagen op 7. Bij die hulpverlening zitten nog een aantal pijnpunten die onder meer ook via het project "Zot van ('t) boeren" zijn bloot gelegd. Dat project liep gedurende drie jaar in de Westhoek en het zou goed zijn mocht via dit nieuwe ILVO-traject die zaken verder kunnen opgepikt worden op Vlaams niveau. Vanuit het ABS hebben we in ieder geval het voorstel gedaan aan de minister, tijdens de ronde tafel rond welbevinden die door ILVO georganiseerd werd, in aanwezigheid van een zeer empathische minister van landbouw. Minister Crevits beloofde op de ronde tafel dat er een actieplan zal opgemaakt worden in 2021, gebaseerd op de bevindingen van het ILVO-studiewerk en aan de hand van nog te organiseren werktafels, waar ook ABS en VABS zullen aan deelnemen.

Het is voor ons in ieder geval ook belangrijk dat de dienstverlening rond welzijn, zorg en gezondheid voldoende is afgestemd op landelijke gebieden, waar mensen meer geïsoleerd zijn en minder geneigd zijn om hulp te vragen. Ik hoop uit de grond van mijn hart dat er eindelijk eens werk gemaakt wordt van het wegwerken van de gekende stressfactoren en dat de opvang van mensen met problemen op het platteland meer op maat van het platteland kan opgezet worden. Met de Covid-19 problematiek bovenop alle andere negatieve impulsen zou het actieplan wel eens veel sneller nodig kunnen zijn dan iedereen denkt.

Niemand ziet graag een berichtje binnekomen van een collega dat het "op" is. Eenmaal zover, dan weet je dat je niet mag wachten om contact te zoeken en te praten, te praten en nog eens te praten met elkaar. Het kan deugd doen en erger voorkomen, veel meer dan je denkt.

Hendrik Vandamme, landbouwer-voorzitter Algemeen Boerensyndicaat, op zoek naar respect.

#boerzktrespect | @voorzitter@absvzw.be | @hendrikABS

Industrieweg 53
8800 Roeselare-Beveren
Tel. 051 26 08 20 | fax 051 24 25 39
www.absvzw.be | info@absvzw.be

Industrieweg 53 | 8800 Roeselare-Beveren
Tel. 051 26 08 20 | fax 051 24 25 39
www.absvzw.be | adviesbureau@absvzw.be

Industrieweg 53 | 8800 Roeselare-Beveren
Tel. 051 26 08 29 | fax 051 24 25 39
www.vabsvzw.com | vabs@absvzw.be

Industrieweg 53 | 8800 Roeselare-Beveren
T 051 26 08 30 | fax 051 24 25 39
www.nacvzw.be | info@nacvzw.be